

ایرانی بودن سید جمال الدین اسدآبادی امری روشن است/ چرا سید جمال ملیت خویش را پنهان می کرد

دکتر مجتهدی با تأکید بر ایرانی بودن سیدجمال الدین اسدآبادی، لقب افغانی را یکی از چندین القاب وی خواند و گفت: سید جمال ظاهر خود را نوعی نمایان می کرد ...

در گفتگو با مهر طرح شد؛

ایرانی بودن سید جمال الدین اسدآبادی امری روشن است/ چرا سید جمال ملیت خویش را پنهان می کرد
دکتر مجتهدی با تأکید بر ایرانی بودن سیدجمال الدین اسدآبادی، لقب افغانی را یکی از چندین القاب وی خواند و گفت: سید جمال ظاهر خود را نوعی نمایان می کرد که تا حدودی ملیت و ریشه اصلی اش مشخص نباشد، چون سید جمال از لحاظ سیاسی پیش از آنکه مرد نظر باشد، مرد عمل است و پیش از آنکه ملیت برایش اهمیت داشته باشد، دغدغه جوامع اسلامی را داشت. دکتر کریم مجتهدی در واکنش به ثبت نام سید جمال الدین اسدآبادی به «#171؛ افغانی»؛ از سوی یونسکو به خبرنگار مهر گفت: سید جمال الدین اسدآبادی ایرانی است و این امری روشن است و در زمان حیات خودش نیز این مسئله را کتمان نکرده و پاسپورتی که از وی پیدا شده ایرانی است و فکر می کنم اسناد آن در کتابخانه ملی وجود داشته باشد.

وی تأکید کرد: لقب «#171؛ افغانی»؛ برای سید جمال الدین اسدآبادی یکی از چند لقبی است که در در زمان حیات او استفاده می شد و این مسئله به دلایل مختلفی برمی گردد. چون سید جمال الدین اسدآبادی پیش از آنکه یک متفکر باشد یک چهره سیاسی بین المللی است و در مواقع گوناگون اسامی و القاب مختلفی داشت. حتی عکس هایی که از او بر جا مانده بسیار متفاوت است، یعنی عکس های او در مصر، روسیه، هندوستان و... با هم بسیار متفاوت هستند.

این مدرس و پژوهشگر فلسفه تصریح کرد: سید جمال الدین اسدآبادی ظاهر خود را نوعی نمایان می کرده که تا حدودی اصلیت و موطن و ریشه اصلی اش مشخص نباشد، چون سید جمال از لحاظ سیاسی پیش از آنکه مرد نظر باشد، مرد عمل است. در موارد مختلف افکار متفاوت و حتی متناقض مطرح می کرده است. مثلاً سید جمال در رساله نیچریه (طرفداران اصالت طبیعت) که آن را در هندوستان نوشته با انتقاد از این گروه عنوان می کند که اینها اسلامیت خود را به افکار مورد قبول کلیسا فروخته اند و بیشترشان خود را طبیعی مسلک می خوانند، اما در سخنرانی های دیگر او به فارسی برعکس این مسئله را می بینیم که بر کسب علوم جدید توسط شرقیان تأکید می کند. این نشان می دهد که این شخص در موارد مختلف، افکار و موضع خود را به شکل کاربردی در می آورده است و از افکار خود استفاده سیاسی می کرده است. سید جمال مدرس دانشگاهی نبوده است که صرفاً مقید باشد که مقدمات گفته هایش با نتایج آن یکی باشد.

مؤلف کتاب «#171؛ سید جمال الدین اسدآبادی و تفکر جدید»؛ با اشاره به مباحثی که بین سید جمال الدین اسدآبادی و ارنست رنان فرانسوی پیش آمد، پیرامون استعمار اروپاییان در ممالک شرقی تصریح کرد: به نظر می رسد که گاهی در غرب آن اتحادی که اروپاییان در مورد ممالک اسلامی شمال افریقا داشتند از افکار سیدجمال استفاده ابزاری می کردند، نه اینکه با سیدجمال موافق باشند بلکه به مخالفان خود از طریق افکار سیدجمال جواب می دادند.

دکتر مجتهدی افزود: در اینکه یکی از القاب سیدجمال الدین «#171؛ افغانی»؛ است شکی نیست، اما دلیل بر این نمی شود که ملیت او افغانی باشد. البته ایران و افغانستان اقوام نزدیک به هم هستند اما سیدجمال الدین متولد اسدآباد همدان است و اقوام او تا 20-30 سال پیش در اسدآباد زندگی می کردند.

وی تأکید کرد: برای سیدجمال مسئله ملیت مطرح نبوده، بلکه کاربرد سیاسی مورد توجه بوده است. سیدجمال تنها نظریه پرداز یا یک استاد دانشگاه نبوده است بلکه هر نوشته سیدجمال می خواهد کاربرد عملی در شرایط اجتماعی و سیاسی آن عصر و چه در اروپا و چه در ایران یا مصر و یا در استانبول داشته باشد و این شخص یک مبارز اجتماعی است نه یک نظریه پرداز ساده، برای همین در گفتارش گاهی تناقض است. چون در هر کشوری و در هر جایی موردی سخن می گوید. برای اینکه سیدجمال شخصی نیست که بخواهد افکارش در مجموعه ای از کتابها و یا کتابخانه ها محفوظ بماند و بیشتر فعالیت اش سیاسی و کاربردی است و لازم می داند که در هندوستان با «#171؛ سیداحمد»؛ دربیفتد چون او حضور انگلستان در هندوستان را توجیه می کرد اما سید جمال در مورد تحریم تنباکو در ایران کار مثبتی انجام داد.

دکتر مجتهدی در پایان با اظهار تأسف از بی توجهی به ثبت نام مفاخر ملی و فرهنگی ایرانی به اسم دیگر کشورها در مجامع جهانی

تأکید کرد: پیش از آنکه کشورهای دیگر را متهم کنیم، باید کوتاهی و بی توجهی خود را متذکر شویم. باید خودمان قبل از دیگران درباره ارزش این مفاخر درست قضاوت کنیم و مطالعات پژوهشی داشته باشیم که هر کس در هر جای دنیا بخواهند راجع به مفاخر ملی و فرهنگی ما صحبت کند و یا ادعای مالکیت فرهنگی کند ناچار به مراجعه به منابع ما باشند و ما زودتر برای آنها جواب داشته باشیم.